The Central Research institute
of the Armed Forces of Ukraine

Military Science. Vol. 3 No. 2 (2025)

DOI: 10.62524/msj.2025.3.2.2

Рекомендації щодо порядку укладання перемир'я (мирної угоди) під час збройного конфлікту: український досвід

Андрій Гнатов
начальник Генерального штабу Збройних Сил України
Генеральний штаб Збройних Сил України
03186, проспект Повітряних Сил, 6, Київ, Україна
e-mail: gnatovav@ukr.net
ORCID: 0009-0000-9557-942x

Олексій Шевченко
кандидат історичних наук
заступник начальника Генерального штабу Збройних Сил України
Генеральний штаб Збройних Сил України
03168, проспект Повітряних Сил, 6, Київ, Україна
e-mail: shevchenko_om@asv.gov.ua
ORCID: 0000-0003-0734-6533

Олег Семененко
заслужений діяч науки і техніки України
доктор військових наук, професор
заступник начальника Центрального науково-дослідного інституту
Збройних Сил України з наукової роботи
Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України
03049, проспект Повітряних Сил, 28 Б, Київ, Україна
e-mail: aosemenenko@ukr.net
ORCID: 0000-0001-6477-3414

Олексій Соломицький
доктор військових наук, старший науковий співробітник
начальник відділу – заступник начальника управління
Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України
03049, проспект Повітряних Сил, 28 Б, Київ, Україна
e-mail: solosa1@gmail.com
ORCID:0000-0001-8061-8895

Віталій Бусель
начальник Центрального управління оборонних ресурсів
Генеральний штаб Збройних Сил України
03049, проспект Повітряних Сил України, 6, Київ, Україна
e-mail: Busel77vitalii@gmail.com
ORCID: 0009-0004-3043-9695

Анотація. Тривала збройна агресія російської федерації проти України поставила перед Україною виклики, які виходять за межі суто військового протистояння. Виснаження ресурсів, гуманітарні кризи, міжнародний тиск та очікування суспільства формують об'єктивну потребу

в обґрунтуванні та структуруванні підходів до укладання перемир'я або мирної угоди. У цьому контексті постає необхідність створення чітких, науково обґрунтованих рекомендацій щодо поетапного процесу переходу від активної фази бойових дій до стійкого миру. Стаття має особливу актуальність, оскільки інтегрує національний досвід, міжнародне гуманітарне право та практики мирного врегулювання інших збройних конфліктів, формуючи практичну "дорожню карту" дій для українських суб'єктів безпекової політики.

Метою публікації є розроблення рекомендацій щодо порядку укладання перемир'я (мирної угоди) під час збройного конфлікту, враховуючи світовий та український досвід.

Під час підготовки статті застосовано комплексний методологічний підхід. Використано методи системного аналізу, порівняльно-правового аналізу, історичного узагальнення та індуктивної логіки. Значну роль відіграли аналіз міжнародних нормативно-правових документів, практичних прикладів мирних угод, а також оцінка сучасної воєнно-політичної ситуації в Україні.

У статті визначено та розмежовано поняття "перемир'я" та "мирна угода" у контексті міжнародного права. Розкрито їхню правову природу, механізми укладення, ключові параметри, а також проаналізовано можливі ризики та переваги кожного з інструментів у сучасних умовах. Автори запропонували структурований 12-етапний алгоритм укладання перемир'я або мирної угоди. Особлива увага приділяється ролі міжнародних посередників, безпекових гарантій, а також механізмів моніторингу виконання угоди. Представлено інституціональні, військові та політичні рішення, які можуть бути адаптовані залежно від розвитку ситуації.

Результати дослідження можуть бути корисними для військових, урядовців, дипломатів, аналітиків, дослідників у сфері міжнародного права, а також для міжнародних організацій, які залучені до процесу врегулювання збройних конфліктів. Стаття має практичне значення для розроблення офіційних позицій України у мирних перемовинах, створення нормативно-правової бази для імплементації домовленостей, забезпечення безпеки на деокупованих територіях та інтеграції України до міжнародних безпекових структур.

Ухвалення такої поетапної стратегії дозволить Україні уникнути імпровізацій у критичний момент ухвалення рішень і гарантувати як власну безпеку, так і стійкий постконфліктний розвиток.

Ключові слова: перемир'я, мирна угода, міжнародне гуманітарне право, збройний конфлікт, безпекові гарантії, алгоритм укладання миру

Вступ (Introduction)

Збройна агресія російської федерації (рф) проти України, що триває з 2014 року та перейшла у фазу широкомасштабної війни 24 лютого 2022 року, кардинально змінила не лише безпекову ситуацію в регіоні, а й глобальні підходи до врегулювання збройних конфліктів у XXI столітті. Війна завдала Україні глибоких гуманітарних, соціальних, економічних і політичних втрат. Сотні тисяч загиблих і поранених, мільйони внутрішньо переміщених осіб, зруйнована інфраструктура, мінлива підтримка міжнародної спільноти, а також виснаження ресурсного потенціалу – все це створює передумови для переосмислення засобів та механізмів досягнення стійкого миру.

Ситуація на фронті характеризується стабільно високою напруженістю з обмеженими успіхами наступальних операцій, що, у поєднанні зі стратегічним вичерпанням, спонукає обидві сторони та міжнародних посередників до розгляду можливості застосування політико-дипломатичних інструментів. У такому контексті важливого значення набуває розроблення національної стратегії укладання перемир'я або мирної угоди, яка б поєднувала воєнно-стратегічну доцільність, міжнародно-правову легітимність та гуманітарну необхідність.

У світовій практиці укладення перемир'я та мирних угод є інструментами завершення або заморожування конфліктів різної інтенсивності. Однак кожен випадок має унікальний контекст, що визначає зміст і структуру домовленостей. З огляду на особливості російсько-української війни, ключовим викликом для української держави є створення власного алгоритму мирного врегулювання, який не тільки не суперечитиме національним інтересам, а й забезпечуватиме збереження суверенітету, територіальної цілісності та довгострокової безпеки.

У зв'язку із цим актуальним є створення комплексних рекомендацій, що враховують міжнародні правові норми, історичний та сучасний досвід укладання перемир'їв, а також українські реалії та перспективи післявоєнного відновлення. Особлива увага у статті приділена чіткій поетапній логіці укладання перемир'я або мирної угоди, із зазначенням відповідних органів, механізмів реалізації, ролі Збройних Сил України (ЗС України), а також міжнародних партнерів.

Мета цієї статті – представити узагальнену, практично орієнтовану модель укладання мирних домовленостей, яка може бути використана Україною у разі створення відповідного політичного і воєнного контексту для переходу до миру. Запропонований алгоритм має стати основою для стратегічного планування дій в умовах гібридної війни, де дипломатичні, воєнні та правові інструменти мають працювати синхронно, забезпечуючи досягнення стійкого миру та зміцнення національної безпеки.

Огляд літератури (Literature review)

Проблематика укладання перемир'їв та мирних угод в умовах збройного конфлікту висвітлюється в численних міжнародних, правових, політичних та військово-аналітичних джерелах. У контексті російсько-української війни ця тематика набуває особливої актуальності, оскільки поєднує завдання правового врегулювання, військової безпеки та постконфліктної трансформації держави.

Ключову роль у формуванні нормативно-правового підґрунтя для врегулювання збройних конфліктів відіграють документи міжнародного гуманітарного права, насамперед Женевські конвенції та Додаткові протоколи до них [1], які визначають базові правові рамки для захисту цивільного населення та ведення бойових дій. Вони є основою при визначенні правових меж для укладання перемир'їв, гуманітарних пауз і припинення вогню. Гаазька конвенція [2] також розглядається як нормативна база, що визначає механізми укладання тимчасових угод між сторонами конфлікту.

З погляду практичного досвіду, важливими орієнтирами для аналізу є перемир'я в Корейській війні [3], яке зберігає чинність і досі, незважаючи на юридично не завершений стан війни, та Дейтонська мирна угода [4], яка продемонструвала ефективність складного багатостороннього переговорного процесу під егідою міжнародних посередників. Обидва приклади ілюструють різні моделі припинення конфліктів: тимчасову зупинку бойових дій без політичного врегулювання та повне міжнародно-правове завершення війни відповідно.

Особливе значення для України мають Мінський протокол [5] та Комплекс заходів з його реалізації [6], що стали основою спроб деескалації на Донбасі. Проте їхня часткова реалізація та відсутність чітких гарантій безпеки вказують на слабкість політико-воєнних компромісів без ефективного контролю та взаємної відповідальності сторін.

Окремо слід виділити "Guidance for Effective Mediation" [7], який систематизує принципи ефективного посередництва у конфліктах, включаючи прозорість, інклюзивність, узгодженість цілей та забезпечення легітимності домовленостей. Цей документ має високу практичну цінність для формування переговорної позиції України та архітектури майбутнього мирного процесу.

Практична значущість проблеми також розкривається в публікаціях НАТО та ОБСЄ

щодо гібридних загроз, стратегічних комунікацій та миротворчих процесів – зокрема, “Hybrid Threats: A Strategic Communications Perspective” [8] та “Handbook on OSCE Peace Processes” [9], які містять практичні інструменти для проєктування структур перемовин і постконфліктної стабілізації.

Окремі аспекти укладання перемир’я / мирних угод розглядаються у [11–21].

Таким чином, аналіз літератури засвідчує, що міжнародний і національний досвід мирного врегулювання конфліктів формує багатокомпонентну методологічну та правову базу для розроблення української моделі укладання перемир’я чи мирної угоди. Проте вказані джерела потребують адаптації до сучасної геополітичної ситуації та особливостей російсько-української війни, що й обґрунтовує необхідність подальших міждисциплінарних досліджень.

Методологічна основа (Methodological Framework)

Дослідження проблематики укладання перемир’я або мирної угоди під час збройного конфлікту вимагає міждисциплінарного підходу, що поєднує військову науку, міжнародне право, політологію, історію та стратегічні комунікації. У цьому контексті було застосовано комплекс методів, які дозволили здійснити системний аналіз теоретичних засад, практичних прикладів і нормативно-правового регулювання процесу мирного врегулювання в умовах збройного протистояння.

По-перше, системний аналіз дозволив структурувати різні рівні процесу укладання перемир’я або мирної угоди – від політичного рішення до військової імплементації та безпекової стабілізації. Цей підхід дав змогу побудувати логічно послідовну модель дій, що охоплює як стратегічні, так і тактичні компоненти.

По-друге, застосовувався порівняльно-правовий аналіз, який передбачав вивчення юридичних аспектів перемир’їв і мирних угод у міжнародній практиці (на прикладі Корейського перемир’я, Дейтонської мирної угоди, Мінських домовленостей тощо) з метою виявлення релевантних елементів, які можуть бути адаптовані до українського контексту. Аналіз також охоплював відповідність пропонованих механізмів нормам міжнародного гуманітарного права та Віденської конвенції про право міжнародних договорів.

По-третє, було використано історико-ретроспективний метод, який дав змогу простежити еволюцію підходів до мирного врегулювання в Україні та інших країнах, що пережили збройні конфлікти, – зокрема, у Південному Судані, Боснії і Герцеговині, Іраку, Афганістані. Історичний досвід допоміг окреслити критичні помилки та фактори успіху під час укладання угод.

Крім того, важливу роль відіграв контент-аналіз нормативно-правових актів, стратегічних документів ЗС України, міжнародних угод, а також публікацій науковців і експертів у сфері безпеки та оборони. Це дало можливість верифікувати висновки дослідження на основі реальних даних та оцінок, а також забезпечити актуальність напрацьованих рекомендацій.

Окремо застосовувався метод експертного оцінювання, у тому числі через залучення авторського досвіду у військовому управлінні та стратегічному плануванні. Це дозволило не лише теоретично обґрунтувати алгоритм укладання перемир’я / мирної угоди, а й запропонувати практичні моделі для органів влади, ЗС України та міжнародних партнерів.

Отже, методологічна основа статті забезпечила міждисциплінарний, об’єктивний та практично орієнтований підхід до розроблення рекомендацій щодо мирного врегулювання збройного конфлікту на основі українського досвіду та міжнародних практик.

Результати (Results)

Визначимо сутність та відмінності понять “перемир’я” і “мирна угода” у системі міжнародного гуманітарного права.

Перемир'я (armistice) – офіційна домовленість між сторонами збройного конфлікту про тимчасове припинення бойових дій. Воно не означає завершення війни як такої, але створює передумови для деескалації, гуманітарної паузи, ведення переговорів або укладення подальшої мирної угоди [2].

До основних ключових ознак перемир'я належать:

тимчасовий або безстроковий характер;

найчастіше укладається військовими або політичними представниками сторін;

може бути досягнуте за посередництва третьої сторони або міжнародної організації;

визначає лінії розмежування, механізми контролю за дотриманням режиму тиші тощо.

Юридичний статус полягає в тому, що перемир'я:

не припиняє стан війни;

може бути порушене будь-якою стороною, якщо не має міжнародних гарантій. Приклади: перемир'я в Корейській війні (1953) досі чинне, але війна офіційно не завершена [3]; Мінські домовленості (2014–2015) – типове політико-військове перемир'я з елементами мирної угоди, яке не виконано [5–6].

Мирна угода (peace agreement) – офіційний міжнародно-правовий документ, який формально припиняє стан війни та врегульовує політичні, безпекові, територіальні та правові наслідки збройного конфлікту [2].

До основних ключових ознак мирної угоди належать:

має комплексний характер і включає безпекові, гуманітарні, політичні та інституційні положення;

зазвичай підписується на вищому державному рівні;

найчастіше укладається за посередництва міжнародних партнерів чи організацій (ООН, ЄС, США тощо);

передбачає створення механізмів реалізації угоди та міжнародного нагляду.

Юридичний статус полягає в тому, що мирна угода припиняє стан війни, має зобов'язуючий характер, часто реєструється в ООН.

Приклади: Дейтонська мирна угода (1995), яка припинила війну в Боснії і Герцеговині [4]; комплексна мирна угода в Південному Судані (2005), яка заклала основу нової державності [10].

Таким чином, головними відмінностями між перемир'ям та мирною угодою є те, що:

Перемир'я – це тактична або оперативна пауза, не завершує війну юридично.

Мирна угода – це стратегічне врегулювання, що формально і юридично припиняє війну.

Основні практичні особливості укладення перемир'я або мирної угоди під час збройного конфлікту між протиборчими сторонами наведено у табл. 1.

У сучасних умовах затяжної російсько-української війни питання щодо досягнення перемир'я або укладення мирної угоди набуває особливої актуальності як з гуманітарного, так і з безпекового погляду. Поступове виснаження ресурсів, загроза дестабілізації внутрішньополітичної ситуації, ризики ескалації на інших напрямках, а також очікування з боку міжнародних партнерів створюють передумови для розгляду сценарію тимчасового або постійного припинення бойових дій. Разом із тим, сам процес укладення перемир'я або мирної угоди має бути чітко структурованим, з урахуванням українських національних інтересів, принципів міжнародного гуманітарного права, а також досвіду інших країн, що проходили подібні етапи постконфліктного переходу.

На основі аналізу нормативних документів та світового досвіду автори пропонують поетапну логіку дій України, що охоплює підготовку до перемовин, підписання угод, імплементацію положень домовленостей, стабілізацію ситуації на звільнених або спірних територіях та адаптацію функціонування Збройних Сил України до нової реальності.

Таблиця 1. Практичні особливості укладення перемир'я або мирної угоди під час збройного конфлікту

Параметр	Перемир'я	Мирна угода
Сутність	Тимчасове припинення бойових дій	Комплексне політичне врегулювання конфлікту
Характер	Воєнно-технічний, тактичний	Геополітичний, юридично-міжнародний
Мета	Зниження інтенсивності бойових дій	Завершення конфлікту, відновлення миру
Правовий статус	Тимчасова домовленість, часто без міжнародних гарантій	Міжнародно-правовий документ, може реєструватися в ООН
Зміст	Припинення вогню, лінії розмежування, зони контролю	Визначення територій, безпекових гарантій, відшкодування, умов миру
Термін дії	Тимчасовий (від днів до років)	Безстроковий (або до перегляду умов сторонами)

Основні етапи алгоритму укладення (підписання) перемир'я / мирної угоди Україною (рис. 1):

1. Визначення політико-воєнної доцільності перемир'я:

аналіз воєнно-політичної ситуації (військові спроможності сторін, дипломатична ситуація, ризики / переваги);

визначення мети перемир'я: тимчасове припинення вогню / підготовка до тривалого миру;

формування позиції України щодо ключових принципів: суверенітет, територіальна цілісність, міжнародні гарантії.

2. Формування переговорної стратегії:

створення урядової переговорної групи з представників ОПУ, МЗС, Міноборони, РНБО, Верховної Ради, ЗС України;

визначення меж допустимих поступок та "червоних ліній";

ініціація консультацій з міжнародними партнерами (США, ЄС, Велика Британія, НАТО, ООН).

3. Початок попередніх контактів і підготовчих переговорів:

встановлення комунікаційного каналу з рф через посередників або міжнародні платформи (наприклад, ООН, Туреччина, Швейцарія);

визначення формату перемир'я (двостороннє, багатостороннє, за посередництва);

початок технічних консультацій щодо основних параметрів режиму припинення вогню.

4. Укладення рамкових домовленостей:

підписання попереднього політичного документа: про припинення бойових дій; відведення військ; обмін полоненими; допуск гуманітарних місій;

узгодження ролі міжнародних спостерігачів (миротворці, місії ОБСЄ, ООН, інші);

5. Підписання перемир'я / мирної угоди – проведення офіційного підписання договору за участю гарантів, до якого необхідне включення таких пунктів:

терміни та механізми контролю виконання;

відповідальність за порушення;

міжнародні гарантії безпеки України;

майбутня доля окупованих територій (вибори, реінтеграція, адміністрація);

статус військових формувань рф на тимчасово окупованій території (ТОТ);

формат післявоєнного співіснування.

фіксація демаркаційної лінії, потенційних демілітаризованих зон.

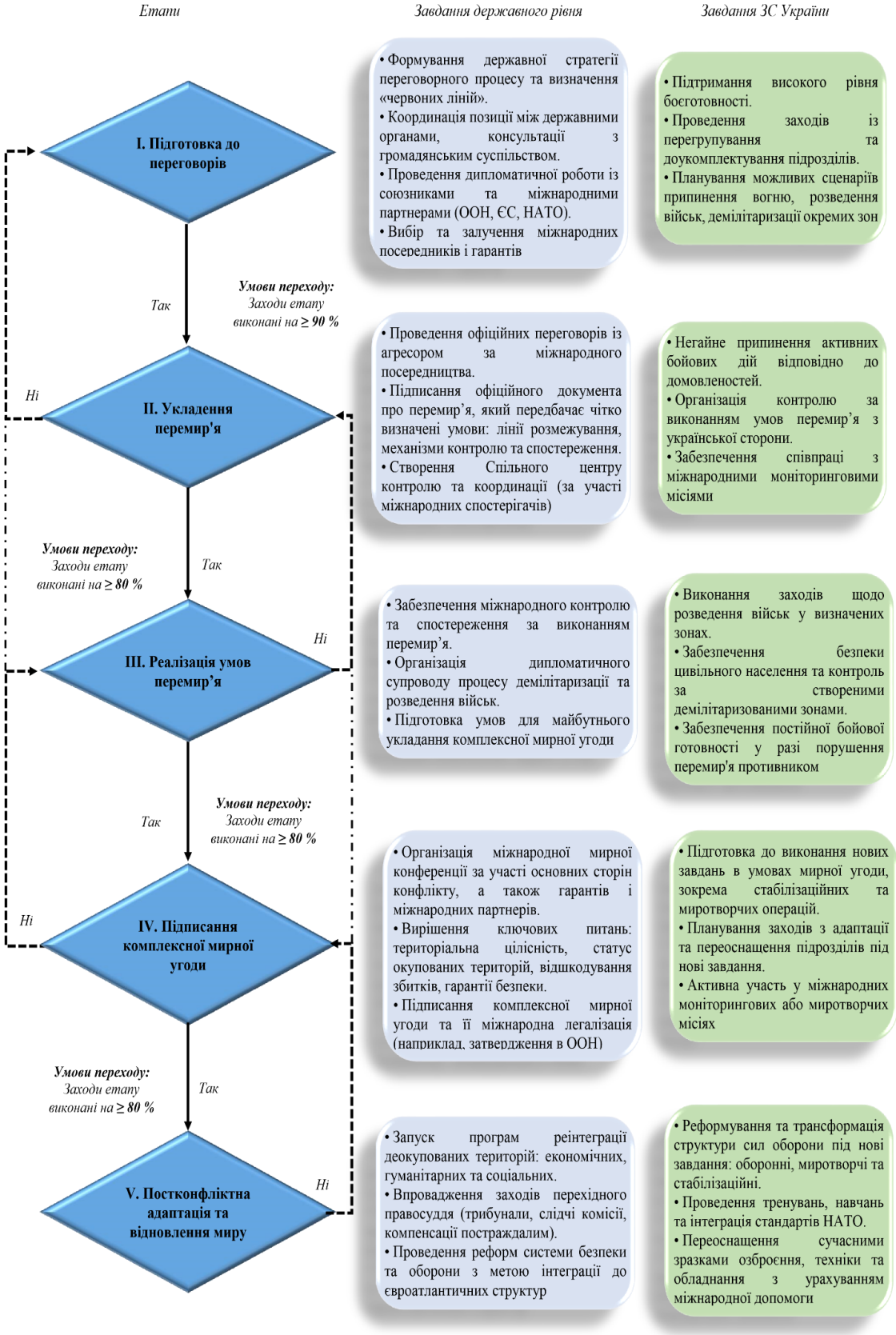

Рисунок 1. Загальний алгоритм укладання перемир'я / мирних угод

6. Формування механізмів реалізації угоди:
створення координаційного центру або Спільної контрольної місії;
розгортання миротворчих або моніторингових місій;
інституційний супровід (внутрішнє законодавство, бюджет, безпекові структури).
7. Забезпечення безпеки під час переходу до миру:
утримання оборонної готовності ЗС України;
оперативне реагування на можливі порушення угоди;
забезпечення режиму контролю над демілітаризованими / перехідними зонами.
8. Адаптація завдань Збройних Сил України:
стратегічний рівень:
перехід від моделі активної оборони до моделі стримування;
розвиток компонентів інформаційної, кібер- та повітряної безпеки;
участь у контролі реалізації умов перемир'я;
оперативний рівень:
переформатування частин, які були на передовій, у сили оперативного резерву;
підготовка до операцій стабілізації та безпеки в перехідних регіонах;
участь у розмінуванні, охороні інфраструктури, контролі кордонів;
тактичний рівень:
розгортання підрозділів у ключових пунктах безпеки;
підтримка правопорядку у звільнених або демілітаризованих зонах;
співпраця з цивільними адміністраціями та міжнародними місіями.
9. Постконфліктна стабілізація та підтримка миру:
політичні та правові заходи:
ухвалення національного акту або пакета законів про порядок реалізації умов перемир'я / мирної угоди;
визначення механізмів перехідного правосуддя (уникнення амністій для воєнних злочинців, одночасно – гуманітарний підхід до залучених цивільних);
розгортання місій внутрішнього нагляду за дотриманням прав людини, поверненням власності, доступом до соцпослуг;
безпекова стабілізація:
підготовка системи ЗС України до асиметричних загроз, гібридних атак, саботажу, внутрішньої дестабілізації;
забезпечення фізичної безпеки цивільного населення у демілітаризованих зонах;
координація з Нацполіцією, ДСНС, СБ України, Держприкордонслужбою для забезпечення інтегрованого підходу до стабілізації.
10. Трансформація сектора безпеки та оборони:
інституційні реформи:
переоцінка потреб та завдань Збройних Сил України у мирний період;
створення нових сил і командувань, здатних діяти в умовах перемир'я (наприклад, Командування стабілізаційних операцій);
розбудова Національної системи стратегічної стійкості – інтеграція воєнних, кібернетичних, інформаційних елементів захисту держави;
військова освіта та підготовка:
перенавчання особового складу для завдань: участі у стабілізаційних операціях; цивільно-військового співробітництва; розмінування та екологічної безпеки; миротворчих та спостережних місій.
11. Контроль та ревізія виконання домовленостей:
створення національного механізму моніторингу виконання угоди: участь ЗС України, СБУ, МЗС, парламентський нагляд;

щорічна ревізія безпекового середовища та перегляд формату розгортання ЗС України відповідно до нових викликів;

готовність до відновлення широкомасштабної оборони у разі порушення умов рф або відсутності гарантій.

12. Інтеграція до системи колективної безпеки:

активне просування інституціоналізованих гарантій безпеки – НАТО+, міжнародні гарантії (Будапешт 2.0), угоди із союзниками;

участь у спільних оборонних структурах, навчаннях, миротворчих ініціативах;

розбудова оборонного потенціалу не для війни, а для стримування агресора та гарантування миру.

Висновок (Conclusion)

Алгоритм укладення та реалізації перемир'я або мирної угоди з росією для України має включати поетапну, багаторівневу систему заходів, де кожен наступний крок логічно випливає з попереднього. Найбільшим викликом залишається поєднання дипломатичної гнучкості та воєнної готовності. Завершальний етап – це трансформація ЗС України: від армії, що веде виснажливу війну, до сили, яка:

гарантує мир;

утримує стримуючий потенціал;

підтримує стабільність у межах України та разом із партнерами – на міжнародному рівні.

Цей алгоритм може слугувати дорожньою картою для ухвалення рішень у найчутливіший момент сучасної української історії.

Алгоритм укладення перемир'я або мирної угоди з рф має базуватись на чіткій послідовності дій, де безпека, міжнародні гарантії та гнучкість у переговорах мають ключове значення. ЗС України залишаються центральним гарантом стабільності, навіть у постконфліктний період – через гнучку адаптацію до нових завдань у перехідній безпековій ситуації.

Рекомендації (Recommendations)

Стаття буде корисною для військових, урядовців, дипломатів, аналітиків, дослідників у сфері міжнародного права, а також для міжнародних організацій, які залучені до процесу врегулювання збройних конфліктів. Вона має практичне значення для розроблення офіційних позицій України у мирних перемовинах, створення нормативно-правової бази для імплементації домовленостей, забезпечення безпеки на деокупованих територіях та інтеграції України до міжнародних безпекових структур.

Використані джерела

1. *Женевські конвенції про захист жертв війни (1949) та Додаткові протоколи (1977).* https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199.
2. *Гаазька конвенція (IV) про закони і звичаї війни на суходолі від 18 жовтня 1907 року.* https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_222.
3. *Угода про перемир'я в Кореї від 27 липня 1953 року*. https://www.usfk.mil/Portals/105/Documents/SOFA/G_Armistice_Agreement.pdf.
4. *Дейтонська мирна угода (Генеральна рамкова угода про мир у Боснії і Герцеговині) від 14 грудня 1995 року.* https://www.osce.org/bih/126173.
5. *Мінський протокол від 5 вересня 2014 року.* https://www.osce.org/uk/home/123258.
6. *Комплекс заходів щодо виконання Мінських домовленостей від 12 лютого 2015 року*. https://www.osce.org/uk/cio/140156.
7. *Guidance for Effective Mediation.* (2012). United Nations. https://peacemaker.un.org/sites/peacemaker.un.org/files/GuidanceEffectiveMediation_UNDPA2012.pdf.

8. *Hybrid Threats: A Strategic Communications Perspective*. (2019). NATO Strategic Communications Centre of Excellence. https://stratcomcoe.org/publications/hybrid-threats-a-strategic-communications-perspective/20.
9. *Handbook on OSCE Peace Processes.* OSCE. https://www.osce.org/secretariat/121741.
10. *Comprehensive Peace Agreement* (2005). https://peaceaccords.nd.edu/accord/comprehensive-peace-agreement.
11. *Будапештський меморандум про гарантії безпеки Україні від 5 грудня 1994 року.* https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_158.
12. *Віденська конвенція про право міжнародних договорів* (1969). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118.
13. *Joint Concept for Integrated Campaigning* (2018). https://www.jcs.mil/Portals/36/Documents/Doctrine/concepts/joint_concept_integrated_campaign.pdf.
14. *Revitalized Agreement on the Resolution of the Conflict in South Sudan* (2018). https://peaceaccords.nd.edu/accord/revitalized-agreement-resolution-conflict-south-sudan.
15. *Memorandum on the Creation of De-escalation Zones in Syria* (2017). https://peacemaker.un.org/node/3215.
16. *Угода про принципи мирного врегулювання конфлікту в Придністров'ї* (1992). https://www.osce.org/files/f/documents/9/9/42309.pdf.
17. *Тристороння заява про припинення вогню в Нагірному Карабаху* (2020). https://www.mid.ru/en/foreign_policy/news/1632211/.
18. *Peace Treaty between Egypt and Israel* (1979). https://peacemaker.un.org/egyptisrael-peacetreaty79.
19. *Agreement on Disengagement between Israel and Syria* (1974). https://peacemaker.un.org/israelsyria-disengagement74.
20. *Agreement for a Complete and Permanent Ceasefire in Libya* (2020). https://unsmil.unmissions.org/sites/default/files/ceasefire_agreement_between_libyan_parties_english.pdf.

References

1. *Geneva Conventions for the Protection of War Victims (1949) and Additional Protocols (1977).* https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199.
2. *Hague Convention (IV) on the Laws and Customs of War on Land of October 18, 1907*. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_222.
3. *Armistice Agreement in Korea of July 27, 1953.* https://www.usfk.mil/Portals/105/Documents/SOFA/G_Armistice_Agreement.pdf.
4. *Dayton Peace Agreement (General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina) of December 14, 1995*. https://www.osce.org/bih/126173.
5. *Minsk Protocol of September 5, 2014.* https://www.osce.org/uk/home/123258.
6. *Package of measures for the implementation of the Minsk agreements of February 12, 2015*. https://www.osce.org/uk/cio/140156.
7. *Guidance for Effective Mediation* (2012). United Nations. https://peacemaker.un.org/sites/peacemaker.un.org/files/GuidanceEffectiveMediation_UNDPA2012.pdf.
8. *Hybrid Threats: A Strategic Communications Perspective* (2019). NATO Strategic Communications Centre of Excellence. https://stratcomcoe.org/publications/hybrid-threats-a-strategic-communications-perspective/20.
9. *Handbook on OSCE Peace Processes*. OSCE. https://www.osce.org/secretariat/121741.
10. *Comprehensive Peace Agreement* (2005). https://peaceaccords.nd.edu/accord/comprehensive-peace-agreement.
11. *Budapest Memorandum on Security Assurances to Ukraine of December 5, 1994.* https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_158.

12. *Vienna Convention on the Law of Treaties* (1969). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118.
13. *Joint Concept for Integrated Campaigning* (2018). https://www.jcs.mil/Portals/36/Documents/Doctrine/concepts/joint_concept_integrated_campaign.pdf.
14. *Revitalized Agreement on the Resolution of the Conflict in South Sudan* (2018). https://peaceaccords.nd.edu/accord/revitalized-agreement-resolution-conflict-south-sudan.
15. *Memorandum on the Creation of De-escalation Zones in Syria* (2017). https://peacemaker.un.org/node/3215.
16. *Agreement on the Principles of a Peaceful Settlement of the Conflict in Transnistria* (1992). https://www.osce.org/files/f/documents/9/9/42309.pdf.
17. *Trilateral Statement on the Ceasefire in Nagorno-Karabakh* (2020). https://www.mid.ru/en/foreign_policy/news/1632211/.
18. *Peace Treaty between Egypt and Israel* (1979). https://peacemaker.un.org/egyptisrael-peacetreaty79.
19. *Agreement on Disengagement between Israel and Syria* (1974). https://peacemaker.un.org/israelsyria-disengagement74.
20. *Agreement for a Complete and Permanent Ceasefire in Libya* (2020). https://unsmil.unmissions.org/sites/default/files/ceasefire_agreement_between_libyan_parties_english.pdf.

Recommendations on the procedure for declaring a truce (peace agreement) during an armed conflict: Ukrainian experience

Andrii Hnatov
Chief of the General Staff of the Armed Forces of Ukraine
General Staff of the Armed Forces of Ukraine
03186, Povitrianykh Syl, 6, Kyiv, Ukraine
e-mail: gnatovav@ukr.net
ORCID: 0009-0000-9557-942x

Oleksii Shevchenko
Candidate of Historical Sciences
Deputy Chief of the General Staff of the Armed Forces of Ukraine
General Staff of the Armed Forces of Ukraine
03168, Povitrianykh Syl avenue, 6, Kyiv, Ukraine
e-mail: shevchenko_om@asv.gov.ua
ORCID: 0000-0003-0734-6533

Oleh Semenenko
Honoured Science and Technology Figure of Ukraine
Doctor of Military Sciences, Professor
Deputy Commandant of the Central Research Institute of the
of the Armed Forces of Ukraine for scientific work
The Central Research Institute of the Armed Forces of Ukraine
03049, Povitrianykh Syl avenue, 28 B, Kyiv, Ukraine
e-mail: aosemenenko@ukr.net
ORCID: 0000-0001-6477-3414

Olexii Solomitskyi
doctor of military sciences, senior researcher
head of research department
The Central Research Institute of the Armed Forces of Ukraine
03049, Povitrianykh Syl avenue, 28 B, Kyiv, Ukraine
e-mail: solosa1@gmail.com
ORCID:0000-0001-8061-8895

Vitalii Busel
Head of the Central Defence Resources Department
General Staff of the Armed Forces of Ukraine
03168, Povitrianykh syl avenue, 6, Kyiv, Ukraine
e-mail: Busel77vitalii@gmail.com
ORCID: 0009-0004-3043-9695

Abstract. The Russian Federation's prolonged armed aggression against Ukraine has presented Ukraine with challenges that go beyond purely military confrontation. Resource depletion, humanitarian crises, international pressure, and public expectations create an objective need to justify and structure approaches to concluding a ceasefire or peace agreement. In this context, there is a need to develop clear, scientifically sound recommendations for a phased transition from active combat to lasting peace. The article is particularly relevant because it integrates national experience, international humanitarian law, and practices of peaceful settlement of other armed conflicts, forming a practical "road map" of actions for Ukrainian security policy actors.

The purpose of the article is to develop recommendations on the procedure for concluding a truce (peace agreement) during an armed conflict, taking into account global and Ukrainian experience.

A comprehensive methodological approach was used in the preparation of the article. Methods of systematic analysis, comparative legal analysis, historical generalization, and inductive logic were used. The analysis of international regulatory and legal documents, practical examples of peace agreements, and an assessment of the current military-political situation in Ukraine played a significant role.

The article defines and distinguishes between the concepts of "ceasefire" and "peace agreement" in the context of international law. It describes their legal nature, mechanisms of conclusion, key parameters, and analyzes the possible risks and advantages of each of these instruments in the current conditions. The authors propose a structured 12-step algorithm for concluding a ceasefire or peace agreement. Particular attention is paid to the role of international mediators, security guarantees, and mechanisms for monitoring the implementation of the agreement. The article proposes institutional, military, and political solutions that can be adapted depending on how the situation develops.

The results of the study may be useful for the military, government officials, diplomats, analysts, researchers in the field of international law, as well as for international organizations involved in the process of resolving armed conflicts. The article has practical significance for the development of Ukraine's official positions in peace negotiations, the creation of a regulatory framework for the implementation of agreements, ensuring security in de-occupied territories, and Ukraine's integration into international security structures.

The adoption of such a phased strategy will allow Ukraine to avoid improvisation at critical moments of decision-making and guarantee both its own security and sustainable post-conflict development.

Keywords: truce, peace agreement, international humanitarian law, armed conflict, security guarantees, peace-making algorithm